

Tygodnik Gospodarczy

Rok III

Poznań, dnia 14 czerwca 1947

Nr 24

TREŚĆ: Własność czasowa — Przywrócenie praw patentowych w Polsce i za granicą (str. 236) — Wyjaśnienia w sprawach księgowych (str. 237) — Wiadomości skarbowe (str. 239) — Sprawozdawczość kosztów robocizny (str. 242) — Komunikaty i różne wiadomości (str. 242) — Kartoteka.

Własność czasowa

1. *Uwagi wstępne* — W życiu gospodarczym są wypadki, że gminy wiejskie lub miejskie albo inne osoby prawa publicznego są właścicielami gruntów, których nie są w stanie chwilowo same wykorzystać, ale które mogą im być potrzebne po upływie szeregu lat. W interesie społecznym leży utworzenie konstrukcji prawnej, która by umożliwiała oddanie nieruchomości na większą ilość lat, z zabezpieczeniem prawa nowonabywcy oraz stworzeniem zasad, na jakich może on korzystać z nieruchomości, lecz z drugiej strony, która by zabezpieczała zbywcę przed całkowitą utratą nieruchomości, która w przyszłości może być niezbędna do dalszego rozwoju miasta lub gminy.

Powyższe potrzeby były dawniej zaspakajane przez prawo zabudowy, którego przepisy zostały uchylone z tym skutkiem, że nowe prawa zabudowy już powstać nie mogą, a tylko dawne nadal pozostają w mocy. Obecnie trudności te rozwiązujemy przy pomocy nowych instytucji zwanych własnością czasową, którą wprowadził obowiązujący od 1 stycznia br. dekret o prawie rzeczowym.

Własność czasowa powołuje do życia własność gruntu, podzieloną według okresu czasu, dzięki której własność ta przechodzi od zbywcy do nabywcy z tym, że — skutkiem prawa powrotu — własność ta ma powrócić samym przez się prawem do zbywcy po upływie pewnego czasu. Takie przeniesienie własności nieruchomości może być jednak tylko dokonane przez Skarb Państwa albo przez związek samorządu terytorialnego lub inną osobę prawną prawa publicznego. Ustanowienie własności czasowej nie będzie więc możliwe tam, gdzie zbywający nieruchomość właściciel jest osobą fizyczną lub zwykłą osobą prawną a nie osobą prawną prawa publicznego.

Skutkiem zbycia z zastrzeżeniem powrotu nabywca nieruchomości uzyskuje własność czasową, a zbywca prawo powrotu. Nowy właściciel uzyskuje tu jednak własność pełną, chociaż ograniczoną czasem trwania własności. Może on też swobodnie korzystać z nieruchomości i rozporządzać nią a więc obciążać i przenieść jej własność na osobę trzecią.

2. *Termin powrotu*. — Własność czasową tworzy się zawsze na ściśle oznaczony okres czasu a więc z wyznaczeniem terminu powrotu. Termin powrotu nie może być krótszy niż lat trzydzieści oraz dłuższy niż lat osiemdziesiąt. Jednakże w ostatnich pięciu latach przed upływem zastrzeżonego terminu, termin ten może być przedłużony na okres czasu nie przekraczający lat dwudziestu. Ponowne przedłużenie jest dopuszczalne. Czasem zdarzyć się może, że osoba prawna prawa publicznego przeniesie — np. w następstwie sprzedaży — prawo powrotu na osobę prywatną. Jeżeli prawo powrotu przeszło na osobę prywatną, przedłużenie terminu powrotu nie jest dopuszczalne.

3. *Wynagrodzenie za ustanowienie własności czasowej*. — Zbywca prawa własności przenosi własność czasową z reguły za wynagrodzeniem. Wynagrodzeniem tym może być jednorazowo zapłacona cena nabycia. Częste będą jednak wypadki, że nabywca zobowiązuje się płacić lub spełnić inne świadczenie okresowe. W warunkach takich winien on — w braku odmiennej umowy — ustanowić na nieruchomości odpowiedni ciężar realny.

4. *Sposób korzystania z nieruchomości*. — Strony czasem określają umową, jak nabywca winien korzystać z nowonabytej własności, wprowadzając ograniczenia swobodnego wykonywania prawa. Zbywca będzie mógł zabezpieczyć swoje

prawa wynikające z takiej umowy przez wpis swych roszczeń w księgę wieczystą jako roszczeń osobistych.

Jeżeli nieruchomości zbyta z zastrzeżeniem powrotu jest w myśl umowy przeznaczona na zabudowę, umowa winna określać: a) termin rozpoczęcia i zakończenia robót przez właściciela czasowego; b) rodzaj budynków lub innych urządzeń oraz warunki ich wykonania i utrzymania w należytych stanie; c) warunki i termin odbudowy w razie zniszczenia lub rozbiórki budynku lub innych urządzeń w czasie trwania własności czasowej; d) rodzaj i wysokość świadczeń na rzecz uprawnionego do powrotu oraz sposób ich uiszczania; e) wynagrodzenie, jakie uprawniony do powrotu ma uiścić właścicielowi tymczasowemu za budynki i inne urządzenia istniejące na nieruchomości w chwili wygaśnięcia własności czasowej.

Gdy strony nie umówiły wynagrodzenia, jakie uprawniony do powrotu ma uiścić właścicielowi czasowemu — uprawniony do powrotu będzie zobowiązany do zapłaty jednej czwartej części wartości budowli i innych urządzeń istniejących na nieruchomości w chwili wygaśnięcia własności czasowej, chyba że chodzi o budowę lub urządzenia wzniesione wbrew postanowieniom umowy.

O ile sposób korzystania z nieruchomości nie został w umowie określony, właściciel czasowy rozstrzyga sam o przeznaczeniu nieruchomości i może z niej korzystać jak właściciel nieograniczony terminem. Jednakże odpowiedzialny jest względem uprawnionego do powrotu za zniszczenia lub pogorszenia będące następstwem rażącego naruszenia zasad prawidłowej gospodarki.

5. *Wygaśnięcie praw rzeczowych, ustanowionych na nieruchomości w czasie trwania własności czasowej.* — Właściciel nieruchomości, na której ciąży prawo powrotu, może tą nieruchomością rozporządzać, przenieść własność oraz obciążać.

Na nieruchomości, która jest przedmiotem własności czasowej, można ustanowić wszelkiego rodzaju obciążenia a więc np. hipotekę, użytkowanie

lub ciężar realny. Jednakże z nadejściem terminu powrotu wygasają prawa rzeczowe, uzyskane na nieruchomości w czasie trwania własności czasowej, chyba że były one ustanowione za zgodą uprawnionego do powrotu. Wierzyciel, który utracił hipoteki wskutek wygaśnięcia własności czasowej, uzyskuje ustawowe prawo zastawu na roszczeniu właściciela czasowego, przysługujące mu z tytułu wynagrodzenia za wartość budowli i innych urządzeń istniejących na nieruchomości. Pierwszeństwo prawa zastawu między wierzycielami oznacza się według pierwszeństwa, jakie służyło wygasłym hipotekom. Ta zasada nabywania ustawowego prawa zastawu odnosi się jedynie do hipotek.

6. *Przeniesienie i zmiana praw.* — Właściciel, tj. osoba prawna prawa publicznego, która przenosi własność nieruchomości na nabywcę z zastrzeżeniem powrotu, wyzbywa się własności, lecz uzyskuje prawo powrotu. Równocześnie nabywca uzyskuje własność czasową. Prawo powrotu i własność czasowa mogą być przedmiotem dalszych czynności prawnych a w szczególności sprzedaży i przeniesienia prawa. Tak do przeniesienia własności nieruchomości z zastrzeżeniem powrotu jak i przeniesienia prawa powrotu oraz do przeniesienia własności czasowej — potrzeba umowy i wpisu w księgę wieczystą. Współdziałanie notariusza będzie tu potrzebny.

Prawa zabudowy ustanowione przed wejściem w życie prawa rzeczowego na gruntach należących do Skarbu Państwa, związku samorządu terytorialnego lub innych osób prawnych prawa publicznego, mogą być zmienione przez umowę na własność czasową, przewidzianą w prawie rzeczowym. Dotyczy to również dzierżawy wieczystej w rozumieniu dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stoł. Warszawy, który pozostaje w mocy.

dr Z. K. Nowakowski.

Przywrócenie praw patentowych w Polsce i za granicą

Wskutek wojny oraz innych przeszkód powojennych, jak przerw w komunikacji pocztowej, trudności w przekazywaniu pieniędzy itp., niemożliwe było utrzymać w mocy prawa wyłączności w obcych krajach, a wobec bezprawnych działań okupanta również i w Polsce.

Wiele osób i firm posiada patenty i znaki towarowe w kraju i za granicą, które wskutek nieopłacenia opłat rocznych lub okresowych, względnie wskutek niezalatwienia formalności związanych z podtrzymaniem patentu lub zgłoszenia wynalazku, czy też zarejestrowanego znaku, utraciło faktycznie siłą rzeczy te prawa, tak w Polsce jak i za granicą.

W Polsce, chcąc umożliwić posiadaczom praw wyłączności, którzy nie byli w stanie dokonać czynności zachowawczych, przewidzianych rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków

towarowych, ważnego ich dopełnienia mimo upływu terminów ustawowych lub przez Urząd Patentowy R. P. wyznaczonych, wprowadzono dekretem z dnia 30 listopada 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 334) przepis zezwalający Urzędowi Patentowemu R. P. na podstawie odpowiednio uzasadnionego wniosku zainteresowanego, przywrócić każdy termin do dokonania odpowiedniej czynności zachowawczej. Zmieniony został art. 238 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Można zatem powołując się na ten artykuł uiścić zaległe opłaty patentowe lub okresowe przywracając tym samym moc danemu prawu wyłączności. Również można na podstawie tego artykułu wszcząć na nowo postępowanie, które zostało wskutek wojny przerwane i zachować w ten sposób dawne pierwszeństwo zgłoszenia wynalazku, względnie zgłoszenia znaku towarowego. Jest to bardzo ważny moment i duże dobrodziejstwo de-

kretu, gdyż w ten sposób nie może powstać w czasie między pierwotnym zgłoszeniem a ponownym wszczęciem postępowania żadne prawo użytkownika uprzedniego.

Urząd Patentowy R. P. uległ w czasie wojny dwukrotnemu zniszczeniu, po raz pierwszy w wrześniu 1939 r. został częściowo zniszczony, natomiast spłonął on doszczętnie z wszelkimi aktami, kartotekami i zbiorami patentów itp. w czasie powstania warszawskiego. W związku z tym zachodzi konieczność dla każdego właściciela prawa wyłączności odtworzenia swojej sprawy w Urzędzie Patentowym R. P. jeżeli chce z tego prawa nadal w Polsce korzystać.

W celu jednak jak najszybszego unormowania spraw ochrony własności przemysłowej jak i określenia ostatecznego terminu do załatwienia wszelkich spraw związanych z przywróceniem mocy prawom wyłączności, które nie mogły być podtrzymane wobec przeszkód spowodowanych wojną, odbył się w dniach 5 do 8 lutego w Neuchatel w Szwajcarii zjazd delegatów państw będących członkami Międzynarodowego Związku Ochrony Własności Przemysłowej, na którym ustalono, że termin do uporządkowania i przywrócenia mocy dawnym prawom wyłączności upłynie w każdym z państw umawiających się w dniu 30 czerwca 1948 r., zaś termin do dokonania nowych zgłoszeń, wynalazków lub znaków z powołaniem się na dawne pierwszeństwa, których odpowiednie okresy pierwszeństwa minęły po dniu 3 września 1939 r., został ustalony na dzień 31 grudnia 1947 r.

Porozumienie Neuchatelskie zostało podpisane przez 17 państw między innymi przez Polskę, Czechosłowację, Wielką Brytanię, Francję, Szwajcarię, Szwecję itd. Szwajcaria jako pierwsza spo-

śród sygnatariuszy porozumienia ratyfikowała tę umowę. Ratyfikacja tego porozumienia przez Polskę ma nastąpić niebawem, tak że wtenczas będą obowiązywały również u nas wyżej podane terminy dla przywrócenia mocy dawnym prawom i dokonania zgłoszeń na podstawie dawnych pierwszeństw.

Stany Zjednoczone Ameryki, które na konferencję w Neuchatel wydelegowały obserwatora, oświadczyły, że termin dla uporządkowania spraw zaniebanych wskutek wojny jak i dokonania zgłoszeń wynalazków na podstawie pierwszeństw, których okres pierwszeństwa minął po 8 września 1939 r. został wyznaczony na dzień

8 sierpnia 1947

zgodnie z ustawą 690 ogłoszoną w dniu 8. 8. 1946 w czasie drugiej sesji 19 kongresu (rozdział 910).

Posiadaczom praw patentowych w Stanach Zjednoczonych, czy też firmom posiadającym zarejestrowane w Urzędzie Patentowym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej znaki towarowe (dotyczy to szczególnie firm eksportowych), zwracam uwagę na ten termin dla załatwienia wszelkich formalności związanych z zachowaniem swych praw wyłączności, przy czym zaznaczam jednocześnie, że pozostały dwu miesięczny czasokres jest bardzo krótki dla zebrania wszystkich dowodów i przedłożenia ich w Urzędzie Patentowym w Waszyngtonie jak i do dokonania w tym terminie wpłat.

Należałoby zatem w własnym interesie niezwłocznie przystąpić do dokonania tych czynności zachowawczych.

mgr Andrzej Au
rzecznik patentowy.

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

F. Z. — Orzechowo. — Jak przeprowadzić księgowanie zgodnie z jednolitym planem kont sprzedaży pewnej części zakupionych surowców w przedsiębiorstwie przemysłowym?

Zakup surowców zasadniczych księgujemy na podstawie otrzymanych faktur w klasie trzeciej jednolitego planu kont, grupa 30. Niewątpliwie może zdażyć się, że z różnych przyczyn pewną partię surowców bądź to z tytułu niezdatności do produkcji bądź też z innych względów sprzedajemy w stanie niezmiennym. Wówczas należy na podstawie dowodu wewnętrznego przeksięgować ów surowiec (po cenie kosztów własnych) z grupy 30 „Materiały do wytwarzania” do grupy 35 „Towary handlowe”. Wartością sprzedaży natomiast uznajemy konto 95 „Sprzedaż towarów handlowych” w klasie dziewiątej jednolitego planu kont. W ten sposób grupy 35 i 95 będą ze sobą zgodnie korespondować przy wykazywaniu wyniku ze sprzedaży towarów zakupionych i sprzedanych z pominięciem procesu przetwarzania czy wytwarzania.

Jak księgować wyroby półgotowe i roboty w toku w bilansie otwarcia i zamknięcia? Czy w wypadku, gdy nie prowadzi się klasy siódmej,

można wyroby półgotowe i roboty w toku wprowadzić w bilansie otwarcia do klasy ósmej, a przy końcu roku wyrównanie przeprowadzić przez klasę czwartą jednolitego planu kont?

W odniesieniu do przedsiębiorstw, na których ciąży obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych rozporządzenie ministra skarbu z dnia 31. 10. 46 r. (Dz. U. nr 65 poz. 365 z dnia 30. 11. 1946 r.) § 8 pkt. 1 mówi, że księgi handlowe powinny być prowadzone w ten sposób, aby na ich podstawie można było dokładnie ustalić poszczególne składniki kosztów wytworzenia wyrobów gotowych i półgotowych. Ponadto urzędy skarbowe czy rewizyjne wymagają obecnie oprócz przedłożenia sprawozdania rachunkowego do zeznania o podatku obrotowym i dochodowym grupowego zestawienia:

1. kosztów produkcji,
2. „ ogólnych,
3. „ handlowych.

By dopełnić wyżej wspomnianych obowiązków staje się bodaj rzeczą konieczną zorganizować rozprawienie poszczególnych kont księgi głównej w taki sposób, by na stawiane zapytania udzie-

lić wyczerpującej odpowiedzi bez dodatkowej i uciążliwej pracy w końcu roku obrachunkowego.

To też najracjonalniej postąpimy, gdy przy stosowaniu jednolitego planu kont w układzie kont księgi głównej wykorzystamy w identycznym stopniu jak inne również klasę siódmą. Przy takim zorganizowaniu księgowania wyrobów półgotowych i robót w toku dokonamy za pośrednictwem klasy siódmej, — to znaczy wyroby półgotowe, które nie są przeznaczone do dalszej sprzedaży jak i wartość robót w toku przenosimy na początku roku do klasy siódmej. Przeksięgowania oczywiście najlepiej dokonywać okresowo, tj. zazwyczaj miesięcznie na podstawie raportów, które nam wykazują, na jaką wartość oddano wyrobów półgotowych do produkcji.

Jeżeli nie prowadzimy klasy siódmej jednolitego planu kont, natenczas pozostaje nam niestety jedynie klasa czwarta „Konta kosztów” do dyspozycji i dokonujemy przeksięgowania poprzez grupę 40.

J. J. — Nowe. — Prowadzę w przedsiębiorstwie młynarskim księgowość uproszczoną. Zatrudniam kilku pracowników, którzy tytułem wynagrodzenia za pracę otrzymują oprócz gotówki naturalia (30 kg mąki żytniej miesięcznie). Jak należy przeprowadzić księgowanie tego rodzaju wynagrodzenia w księgach uproszczonych?

Wynagrodzenie w naturze jest w analitycznym rozumowaniu sprzedażą podlegającą w równym stopniu opodatkowaniu, jak sprzedaż zwykła odbiorcom, dlatego księgujemy w księdze obrotów po stronie „Obroty” w kolumnie 18 (jeżeli pochodzi mąka z własnej produkcji) wartość wydanych naturalii, w księdze kasowej natomiast sumę tę przychodujemy. Celem wykazania rzeczywistego stanu gotówki w kasie po stronie rozchodu jednocześnie księgujemy wypłatę w wysokości wypłaconej gotówki plus wartość wydanych naturalii, ujawnionej po stronie przychodu.

Jak księgować pobrane przez właściciela produkty dla własnego użytku?

Na powyższe pytanie udzieliliśmy wyjaśnienia w nr 7 Tygodnika z dnia 15 lutego br. strona 53 pt. Skrzynka odpowiedzi księgowego.

A. G. — Poznań. — Jak należy księgować dodatkową amortyzację wynikającą z okólnika ministra skarbu z dnia 17. 10. 46 r. oraz rozporządzenia z dnia 6. 12. 46 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. nr 3 z dnia 16. 1. 47 r.)? Czy dodatkową amortyzację można stosować bez względu na przyjętą stawkę procentową amortyzacyjną? Czy nadzwyczajny odpis dotyczy również składników majątkowych nabytych w 1945 r.?

Na temat nadzwyczajnych odpisów pisaliśmy w nr 15 Tygodnika z dnia 12 kwietnia 1947 r. strona 133. Dodatkowo na dalsze pytania wyjaśniamy, co następuje:

1. Przy odpisie składników majątkowych stałych stosujemy stawki procentowe obowiązujące po myśli rozporządzenia ministra skarbu. Stawki te podawaliśmy kilkakrotnie na łamach naszego pisma. Są to normy powszechnie uwzględniane, jakkolwiek podstawą amortyzacji jest wartość użytkowa danego skład-

nika majątkowego, — tzn., że zaistnieć może taki wypadek, w którym zastosujemy odmienną stawkę procentową w oparciu o istotne zużycie.

2. Nadzwyczajny odpis dotyczy wyłącznie tych składników majątkowych stałych, które były w posiadaniu podatnika przed dniem 1. 9.39 r. Ponadto pamiętać należy, że wysokość odpisu obliczamy od ceny kupna lub wytworzenia. Jeżeli cena kupna lub obiegowa nie jest wyrażona w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r., wówczas należy przeliczyć na tę walutę według relacji obowiązującej w tej dacie. W wypadku gdy nie można ustalić ceny kupna lub wytworzenia, należy wartość tychże przedmiotów przyjąć w tej wysokości, jaką posiadały w dniu 31. 8. 39 r. Wartość tę ustalić można po zasięgnięciu opinii biegłych.

E. E. — Bydgoszcz. — 1. Prowadzę księgowość w młynie spółdzielczym. Posiadamy dwa punkty wymiany mąki na zboże. Prowadzący punkt wymiany nie jest naszym pracownikiem. Zawarto z nim umowę, na podstawie której otrzymuje 2% prowizji od wymiany. Jak należy księgować tego rodzaju wypłacaną prowizję?

Przedstawiony nam concept księgowania wypłacanej prowizji od ciężar konta 46 lub 83 według jednolitego planu kont nie byłby zgodny. Jakkolwiek dokonywana jest zamiana surowca na gotowy towar (zboża na mąkę), trzeba do tego zagadnienia z punktu widzenia księgowości podchodzić z dwu stron, tj. kupna zboża i sprzedaży mąki. Wartość sprzedaży mąki jest z jednej strony podstawą do obliczenia zaliczki na podatek obrotowy, z drugiej strony natomiast do obliczenia prowizji od sprzedaży.

Według jednolitego planu kont tego rodzaju koszt jak prowizję od sprzedaży zaliczamy do specjalnych kosztów sprzedaży i księgujemy w podgrupie 496. Wspomniana wyżej grupa 46 obejmuje różne koszty ogólne, zaś grupa 83 tzw. roboty odpłatne.

Ponieważ w przytoczonym wypadku chodzi o młyn spółdzielczy, wyjaśniamy, że Związek Gospodarczy Spółdzielni „Społem” Główny Dział Młynarski w Warszawie, ul. Grażyny 22 wydał szczegółową instrukcję do planu kont dla podległych placówek młynarskich. Być może, że instrukcja ta zawiera nieco odmiennie metody postępowania w omawianej sprawie. Dobrze byłoby pod wyżej wskazanym adresem zwrócić się o bliższe wyjaśnienia.

Ponadto z przesłanego nam pisma nie wynika, czy osoba otrzymująca prowizję z tytułu prowadzenia punktu sprzedaży ponosi również wszelkie koszty wynikające z prowadzenia takiego punktu sprzedaży czy wymiany.

2. Jak księgować koszty transportu taborem własnym i obcym do wyżej wymienionych punktów wymiany surowca na gotowy towar?

Na temat kosztów transportu pisaliśmy w nr 19 Tygodnika z dnia 10 maja br. strona 178. W omawianym przykładzie tego rodzaju koszty transportu zaliczamy również do specjalnych kosztów

sprzedaży. Koszty transportu poniesione własnym taborem księgujemy na odpowiednich kontaktach w klasie czwartej, a ostateczne rozliczenie następuje w arkuszu rozliczeniowym kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa.

Cz. — *Włocławek*. — Uzupełniające wyjaśnienie do pytania w nr 21 Tygodnika z dnia 24. 5. br. strona 205 pkt. 4. Jak należy postąpić, gdy przedsiębiorstwo znajduje się a) we własnym budynku — b) w obcym budynku?

W pierwszym wypadku tego rodzaju wydatki są kosztem potrącalnym z dochodu nieruchomości, o ile nie poczyniono inwestycji zasadniczych.

Inwestycje zasadnicze należy amortyzować podobnie jak składniki majątkowe stałe.

Jeżeli wydatki te dotyczą budynku obcego, nie zalicza się ich do kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa i wówczas najlepiej księgować je poprzez rachunek prywatny właściciela. Gdybyśmy je księgowali na rachunku kosztów ogólnych, należy je przy ustaleniu zaliczki na podatek dochodowy dobić do wykazanego dochodu.

Posiadam składnik majątkowy sprzed 1. 9. 1939 r., który wykazałem w bilansie otwarcia w wartości nabycia w dniu 31. 8. 39 r. np. zł 1.000,—. Obecnie przeprowadziłem gruntowny remont tego składnika, który wynosił zł 18.000,—. Jak postąpić z amortyzacją?

W księdze amortyzacyjnej pod pozycją danego składnika majątkowego podajemy:

- a) wartość z dn. 31. 8. 39 r. i stosowujemy amortyzację z obowiązującymi mnożnikami po myśli udzielonych wyjaśnień na łamach naszego pisma,
- b) oddzielnie wartość przeprowadzonego remontu, od którego dokonujemy zwykłego corocznego odpisu bez stosowania mnożnika.

Gdyby w naszym przykładzie chodziło o maszynę, dla której odpis wynosi 10% i miałyby to miejsce w 1946 r. (otwarcie przedsiębiorstwa w

dniu 1 stycznia i w pierwszych dniach stycznia tego roku poniesiony remont w wysokości zł 18.000,—) wówczas w księdze głównej mielibyśmy następujący obraz:

Założenie:

Odpis zwykły od zł 1.000,— 10% . . . zł 100,—
 Odpis nadzwyczajny (24×100,—) . . . „ 2.400,—
 Odpis zwykły od zł 18.000,— (10%) . . . „ 1.800,—

ogółem . . . zł 4.300,—

M a s z y n y			
B. O.	1.000,—	B. Z.	19.000,—
Kasa	18.000,—		
	19.000,—		19.000,—
K a s a			
		Maszyny	18.000,—
A m o r t y z a c j a			
F. A.	100,—	Straty i Z.	4.300,—
N. Odp.	2.400,—		
F. A.	1.800,—		
	4.300,—		4.300,—
Nadzwyczajne odpisy na zużycie			
B. Z.	2.400,—	Amortyz.	2.400,—
Fundusz amortyzacyjny			
B. Z.	1.900,—	Amortyz.	100,—
		Amortyz.	1.800,—
	1.900,—		1.900,—
Straty i Zyski			
Amortyz.	4.300,—		
Bilans Zamknięcia			
Maszyny	19.000,—	F. A.	1.900,—
		Nadzw. odpisy	2.400,—

(mgr M. N.)

Wiadomości skarbowe

Przywóz złota i pieniędzy papierowych z zagranicy

Wobec licznych zapytań podajemy do wiadomości zainteresowanych Czytelników najważniejsze w tej mierze obowiązujące przepisy prawne i instrukcyjne:

1. Na podstawie § 2 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 19 stycznia 1946 r. w sprawie zakazu sprowadzania z zagranicy krajowych i zagranicznych pieniędzy papierowych, Komisja Dewizowa uchwałą generalną Nr 22 z dnia 17 grudnia 1946 r. zezwoliła — aż do odwołania — na przywóz z zagranicy w ruchu podróźnych i repatriantów, zagranicznych **pieniędzy papierowych** odpowiadających równowartości zł 100.000 (sto tysięcy) według obowiązujących kursów i wyrównań na jedną przyjeżdżającą do Polski osobę.

2. Jednocześnie Komisja Dewizowa uchwałą generalną Nr 23 z dnia 17 grudnia 1946 r. zezwoliła generalnie — aż do odwołania — na przywóz z zagranicy złota:

- a) w monetach, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawy środki płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego.
- b) w **sztabach**,
- c) w postaci odlewów,
- d) przedmiotów nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu,
- e) w stanie nieprzerobionym we wszelkiej postaci, jeżeli wartość wwożonego złota nie przekracza równowartości zł 100.000 — na jedną przyjeżdżającą do Polski osobę.

Przywóz złota o wartości, przekraczającej zł 100.000 — na jedną osobę, dopuszczalny jest pod

1. *Uwagi ogólne.* — Do poręczenia mają zastosowanie art. 625 do 643 kodeksu zobowiązań oraz art. 530 kodeksu handlowego. Postanowienia tych artykułów mają charakter względnie obowiązujący, to jest przestają obowiązywać, jeśli strony wyraźnie przyjęły inne zasady niż w artykułach kodeksu. Wola stron ma tu wpływ decydujący.

Przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania dłużnika w przypadku, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Poręczyciel zaś zaciąga osobne zobowiązanie, które pozostaje w stosunku zależności od zobowiązania dłużnika. Dzięki tej zależności nieważność zobowiązania, za którego wykonanie poręczono, pociąga za sobą nieważność poręczenia. Umorzenie długu głównego powoduje wygaśnięcie poręczenia. O rozciągłości zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy stan zobowiązania dłużnika. Zarzuty przysługujące dłużnikowi może podnieść również poręczyciel.

2. *Rodzaje poręczenia.* — Zazwyczaj rozróżniamy: poręczenie zwykłe, poręczenie solidarne, poręczenie z dobrodziejstwem skargi uprzedniej, poręczenie za dług przysły, zlecenie udzielenia kredytu.

Przy poręczeniu zwykłym poręczyciel obowiązany jest wykonać zobowiązanie, za które poręczył, w ciągu tygodnia od chwili, gdy wierzyciel zawiadomił go o opóźnieniu dłużnika. Wierzyciel nie jest zobowiązany do prowadzenia skargi uprzedniej przeciwko dłużnikowi, lecz jedynie do odczekania siedmiu dni od zawiadomienia go o zwłoce, po którym to czasokresie ma prawo domagania się zobowiązania świadczenia od poręczyciela. Zazwyczaj każde poręczenie jest poręczeniem zwykłym. — Poręczenie solidarne uprawnia wierzyciela z chwilą nadejścia terminu świadczenia do natychmiastowego dochodzenia całości lub części długu od dłużnika lub poręczyciela łącznie lub od każdego z nich z osobna bez uprzedniego wzywania dłużnika do spełnienia świadczenia. Poręczenie będzie solidarne, gdy strony wyraźnie się tak umówiły oraz gdy prawo domniemywa się takiej woli stron, co zachodzi, gdy udzielono poręczenia za wynagrodzeniem a również, gdy kupiec, dla którego poręczenie jest czynnością handlową, udzielił poręczenia. Poręczenie z dobrodziejstwem skargi

Poręczenie ²⁾

uprzedniej jest poręczeniem, przez które wierzyciel zobowiązany jest najpierw wytoczyć skargę dłużnikowi. Jest to dawny typ poręczenia, którego nie przewidują dzisiejsze przepisy ustawy. Strony mogą jednak przyjąć ten typ poręczenia, jeśli to wyraźnie zaznaczą w umowie. — Poręczenie za dług przyszły i za dług warunkowy jest możliwe z tym jednak, że wysokość długu przyszłego musi być z góry oznaczona. Bezterminowe poręczenie za dług przyszły może być przed powstaniem długu odwołane w każdym czasie. — Zlecenie udzielenia kredytu jest uważane przez ustawę — w braku odmiennej umowy — za poręczenie za dług przyszły.

3. *Forma poręczenia.* — Zobowiązanie poręczenia winno być pismem stwierdzone. Jednakże niezachowanie formy pisemnej nie powoduje nieważności poręczenia. Umowa poręczenia jest ważna mimo braku formy pisemnej. Nieprzestrzeganie formy ma jedynie skutki procesowe. Wierzyciel nie będzie mógł w procesie dowodzić świadkami zawarcia umowy z poręczenia, jeżeli temu sprzeciwi się poręczyciel.

4. *Obowiązki i prawa poręczyciela.* — Poręczyciel zobowiązany jest względem wierzyciela do wykonania zobowiązania dłużnika w przypadku, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Zobowiązanie poręczyciela (poręczenie zwykłe) staje się wymagalnym nie z chwilą niewykonania przez dłużnika świadczenia, lecz dopiero po upływie tygodnia od chwili, gdy wierzyciel zawiadomił poręczyciela o opóźnieniu dłużnika. Wyjątkowo przy poręczaniu solidarnym poręczyciel zobowiązany jest wykonać zobowiązanie z chwilą, gdy stało się ono wymagalnym.

Poręczycielowi służy przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, jakie mógł podnosić dłużnik. Nie traci on prawa podniesienia zarzutów, chociażby dłużnik zrzekł się tego prawa wobec wierzyciela albo roszczenie wierzyciela uznał. Poręczyciel nie może jednak powołać się w razie śmierci dłużnika na ograniczoną odpowiedzialność spadkobierców. Poza zarzutami, wynikającymi z stosunku dłużnika do wierzyciela, poręczycielowi przysługują zarzuty osobiste.

Gdy kilka osób udzieliło poręczenia, odpowiadają zarówno względem wierzyciela jak i między sobą według przepisów o solidarności.

Poręczenie ³⁾

O ile poręczyciel zaspokoił wierzyciela, wierzytelność przechodzi na poręczyciela. Wierzyciel obowiązany jest wydać poręczycielowi dokumenty i środki zabezpieczenia dotyczące wierzytelności. Gdy poręczyciel, który zaspokoił wierzyciela, wystąpi z roszczeniem zwrotnym, dłużnik może przeciwstawić wierzycielowi także zarzuty, które służą mu przeciwko niemu osobiście. Poręczyciel a również dłużnik, jeśli za jego wiedzą udzielono poręczenia, mają wzajemny obowiązek informowania się o zaspokojeniu wierzyciela.

Zaniedbanie obowiązku informowania o zapłacie spowodować może, że poręczyciel utraci prawo żądania od dłużnika zwrotu tego, co zapłacił, jeżeli dłużnik wykonał tymczasem zobowiązanie lub też — że poręczyciel, który po dłużniku zaspokoił wierzyciela, będzie mógł żądać od dłużnika zwrotu tego, co zapłacił wierzycielowi.

5. *Obowiązek wierzyciela.* — Wierzyciel jest zobowiązany do bezzwłocznego zawiadomienia o tym, że dłużnik opóźnił się z zapłatą długu. W razie spóźnionego zawiadomienia poręczyciel może żądać od wierzyciela naprawienia szkody, jaką wskutek tego poniósł. — Wierzyciel winien na żądanie poręczyciela dokonać czynności wobec dłużnika, od których zależy wymagalność zobowiązania poręczyciela. Zasada ta dotyczy wypadku, w którym termin płatności długu nie jest oznaczony albo gdy płatność długu zależy od wypowiedzenia, gdyż wtedy poręczyciel może żądać po upływie sześciu miesięcy od chwili poręczenia, a jeżeli poręczył za dług przyszły, od chwili powstania długu, aby wierzyciel wezwał dłużnika do zapłaty bądź w najbliższym terminie wypowiedzenia dokonał. Jeżeli wierzyciel nie uczyni zadość temu żądaniu, poręczyciel będzie zwolniony od poręczenia. Dalej, wierzyciel zobowiązany jest nie wyzbywać się zabezpieczeń lub środków dowodowych, a w razie wyzbycia się odpowiada za szkodę, jaką poręczyciel przez to ponosi. W końcu wierzyciel jest zobowiązany do zgłoszenia wierzytelności do masy upadłości dłużnika w wypadku, gdy zachodzi upadłość — i odpowiada za szkodę wyrządzoną poręczycielowi w razie zaniedbania tego obowiązku.

6. *Przedawnienie i wygaśnięcie poręczenia.* — Zobowiązanie poręczyciela przedawnia się z upływem roku od dnia wymagalności długu, za który poręczył. Zasada ta

Poręczenie ⁴⁾

nie dotyczy poręczyciela, który zobowiązał się odpowiadać, jako poręczyciel solidarny lub udzielił poręczenia za wynagrodzeniem, gdyż wtedy zobowiązanie poręczyciela przedawnia się dopiero wraz z długiem, za który poręczenie udzielono.

Zobowiązanie poręczyciela wygasa: a) skutkiem wygaśnięcia zobowiązania, za które udzielono poręczenia; b) skutkiem przejęcia długu przez osobę trzecią, jeżeli poręczyciel nie zgodził się uprzednio na dalsze trwanie poręczenia; c) w razie niewykonania przez wierzyciela — mimo żądania poręczyciela — czynności, od których zależy wymagalność zobowiązania poręczyciela; d) przy zleceniu udzielenia kredytu — jeżeli w chwili powstania długu, za który poręczył, wierzyciel wiedział lub widzieć był powinien, że położenie dłużnika uległo znacznemu pogorszeniu. Poza tym poręczenie wygasa z przyczyn powodujących wygaśnięcie zobowiązania poręczyciela, jak np. zaspokojenie wierzyciela przez poręczyciela, zwolnienie poręczyciela od zobowiązania, nadejście terminu końcowego, ziszczenie się warunków itp.

Spółka jest umową zawartą między dwoma lub więcej osobami, o wspólne dążenie do osiągnięcia wspólnego gospodarczego celu, przez działanie w sposób oznaczony a w szczególności przez świadczenia spółkowe.

Dwa czynniki powodują przede wszystkim powstawanie spółek handlowych:

- a) potrzeba powiększenia ilości osób prowadzących interesy gospodarcze, gdy pojedynczy kupiec nie może podołać pracy,
- b) potrzeba powiększenia kapitału przedsiębiorstwa, gdy kupiec sam kapitałem odpowiednim nie dysponuje, względnie chodzi mu o rozłożenie ryzyka przedsięwzięcia.

Rozróżniamy kilka zasadniczych typów spółek handlowych:

1. Spółka o charakterze personalnym, czyli osobowym, przy zawiązywaniu której najważniejszą rolę odgrywają osoby wspólników, ich fachowość, charakter i wzajemne zaufanie, ponieważ prawem i obowiązkiem wspólników jest prowadzenie spraw spółki, a wspólnicy odpowiadają za zobowiązania spółki bez ograniczania. W spółkach tego typu nie jest natomiast koniecznym warunkiem kapitałowy wkład wspólnika, gdyż takim wkładem upoważniającym do udziału w zyskach spółki może być także sama tylko praca wspólnika. Spółki takie powstały najpierw we Włoszech w XIII w. i wywodzą się ze wspólnej gospodarki osób razem mieszkających i zarobkujących oraz występujących pod wspólną firmą, którą stanowiło przeważnie nazwisko jednego z wspólników z dodatkiem „compagnia”. Spółka tego typu jest spółką jawną z kodeksu handlowego.

2. Spółka komandytowa, o charakterze personalno-kapitałowym, w której wspólnik dysponujący kapitałem składa do rąk przedsiębiorcy tzw. „comendę”, czyli wkładkę pieniężną lub niepieniężną i w stosunku umówionym uczestniczy w zyskach przedsiębiorstwa, zaś w stratach tylko do wysokości pewnej oznaczonej kwoty, tzw. sumy komandytowej. W spółce takiej przynajmniej jeden ze wspólników, komplementariusz, odpowiada za zobowiązanie spółki nieograniczenie, a przynajmniej jeden, komandytariusz, odpowiada ograniczenie do wysokości sumy komandytowej.

Spółka ²⁾

Prawo reprezentowania spółki na zewnątrz służy tylko komplementariuszowi, natomiast komendytariuszowi tylko na podstawie pełnomocnictwa, w stosunkach zaś wewnętrznych spółki zarząd przysługuje w zasadzie tylko komplementariuszowi, chyba że umowa spółki co innego stanowi.

Spółki tego typu biorą swój początek w średniowieczu od wkładki, czyli comendy, jaką kupiec dysponujący odpowiednim kapitałem składał do rąk przedsiębiorcy okrętowego, gdy przewóz morski był szczególnie niebezpieczny i ryzykowny, lecz równocześnie w wypadku udanej podróży przynosił duże zyski. W tym wypadku zamiast wyczajnej pożyczki okazało się korzystniejsze dla przedsiębiorcy okrętowego przyjęcie wkładki komandytariusza, gdyż w ten sposób ryzyko przedsięwzięcia rozkładało się na więcej osób.

3. Spółki kapitałowe, które mają na celu zgromadzenie odpowiedniego kapitału, potrzebnego do prowadzenia przedsiębiorstwa oraz rozłożenie ryzyka na większą ilość osób. W przeciwieństwie do spółek o charakterze personalnym nie odgrywa tu decydującej roli osoba i charakter wspólnika, lecz reprezentowany przez niego kapitał, to też każdy ze wspólników obowiązany jest wnieść do spółki, jako swój udział pewną kwotę pieniężną, względnie tzw. aport, czyli wkład niepieniężny. Odpowiedzialność wszystkich wspólników jest ograniczona i to w zasadzie do wysokości wniesionego udziału, choć umowa spółki może przewidywać takie dopłaty, natomiast spółka odpowiada swym majątkiem bez ograniczenia. Zarząd spółki sprawują osoby ustanowione uchwałą wspólników, przyczym mogą one być powołane także, spoza grona wspólników.

Spółki kapitałowe rozwinęły się w dobie koncentracji kapitału w 19 wieku. Różniamy 2 typy spółek kapitałowych: a) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, b) spółki akcyjne. Różnią się one przede wszystkim tym, że w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością kapitał dzieli się na równe lub nierówne udziały imienne, przy czym zarząd prowadzi księgę udziałów, w której wpisuje nazwisko i ilość udziałów każdego wspólnika oraz zmiany zachodzące w osobach wspólników i posiadanych udziałach.

lach, zaś w spółkach akcyjnych kapitał dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej, w zasadzie bezimienne (choć mogą być także akcje imienne) i dopuszczone do obrotu giełdowego, przy czym kapitał akcyjny może być zebrany za pomocą publicznej subskrypcji. Stąd ilość wspólników w spółkach akcyjnych jest zwykle znacznie większa niż w spółkach innego rodzaju.

Jeżeli chodzi o stosunki do spółkowych podobne, to rozróżniamy:

1. dopuszczenie pracownika do udziału w zyskach przedsiębiorstwa,
2. zapewnienie udzielającemu pożyczkę udziału w zyskach zamiast procentów,
3. tzw. spółkę cichą, którą niektóre ustawodawstwa zagraniczne zaliczają do spółek, jednak Polski Kodeks Handlowy nie zalicza do spółek, lecz do czynności handlowych. W spółce cichej kupiec prowadzi przedsiębiorstwo we własnym imieniu i jemu tylko przysługuje zarząd i prawo reprezentowania przedsiębiorstwa, zaś cichy wspólnik partycypuje swoim wkładem w zyskach przedsiębiorstwa w stosunku umówionym. W stratach uczestniczy cichy wspólnik w zasadzie do wysokości swego wkładu, jednak umowa może tę odpowiedzialność wykluczyć i wówczas w razie ogłoszenia upadłości kupca, może cichy wspólnik zgłosić swą pretensję na równi z innymi wierzycielami. Kupiec może w przeciwieństwie do innych spółek zwinąć lub zbyć przedsiębiorstwo bez zgody cichego wspólnika i wtedy spółka się rozwiązuje.

Spółką *sui generis* jest także spółdzielnia, jednak organizacja jej i cel jest inny jak w pozostałych spółkach, celem tym nie jest bowiem zysk, lecz podniesienie gospodarstwa członków przez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa. Przepisy prawne odnoszące się do spółdzielni nie zostały zamieszczone w Polskim Kodeksie Handlowym, lecz w osobnej ustawie z 1934 r.

Polskie ustawodawstwo rozróżnia następujące typy spółek:

- a) spółkę z kodeksu zobowiązań, tzw. spółkę cywilną,
- b) spółki z kodeksu handlowego: 1. spółkę jawną, 2. spółkę komandytową, 3. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, 4. spółkę akcyjną oraz 5. spółkę cichą w dziale czynności handlowych.

warunkiem zgłoszenia i zarejestrowania wwożonego złota w granicznym urzędzie celnym, który zgłoszenie to winien podać do wiadomości Komisji Dewizowej. W zgłoszeniu należy oznaczyć rodzaj i wartość złota oraz nazwisko i adres w kraju osoby, przywożącej złoto.

3. Uchwałą generalną Nr 20/II z dnia 18 lutego 1947 r. Komisja Dewizowa zezwoliła — aż do odwołania:

osobom, przekraczającym granicę na podstawie polskiego lub obcego paszportu zagranicznego oraz repatriantom na **przywóz** do kraju polskich pieniędzy papierowych do wysokości kwoty zł 2.000 — (dwa tysiące), osobom, przekraczającym granicę na podstawie polskiego lub obcego paszportu zagranicznego na **wywóz** polskich pieniędzy papierowych do wysokości kwoty zł 2.000 na paszport w przeciągu jednego miesiąca.

Powyzsza uchwała nie dotyczy osób, przekraczających granicę w małym ruchu granicznym.

Wymienione uchwały i decyzje Komisji Dewizowej wyczerpują zarządzenia Komisji Dewizowej w sprawie przywozu złota i pieniędzy papierowych krajowych i zagranicznych w ruchu podróźnych i repatriantów.

4. **Pieniądże polskie.** Polskie obiegowe pieniądze papierowe, ponad kwotę dozwoloną przez Komisję Dewizową (tzn. drobne kwoty) ogólnie lub indywidualnie, powinien podróźny (repatriant) przy wjeździe do kraju zdeponować w granicznym urzędzie celnym, który wystawi kwit depozytowy, wyszczególniając w nim kwotę zdeponowanych pieniędzy.

Zdeponowane polskie pieniądze papierowe powinny być przez graniczny urząd celny przesłane za pośrednictwem najbliższego oddziału Narodowego Banku Polskiego lub banku dewizowego, bądź wreszcie w drodze przekazu pocztowego — do warszawskiego oddziału Narodowego Banku Polskiego, który zapisze je na rachunek zablokowany, opiewający na nazwisko deponenta.

Uprawnienia banków dewizowych posiadają obecnie następujące instytucje kredytowe: Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Handowy w Warszawie S. A., Bank Polski Kasa Opieki S. A., Bank Związku Soółek Zarobkowych S. A., Państwowy Bank Rolny, Pocztowa Kasa Oszczędnosci i wszystkie ich oddziały.

Dysponowanie rachunkami zablokowanymi dopuszczalne jest jedynie po uzyskaniu zezwolenia Komisji Dewizowej.

5. **Pieniądże zagraniczne.** Zagraniczne pieniądze papierowe, wwożone do kraju ponad kwoty, dozwolone ogólnie przez Komisję Dewizową, powinien powracający z zagranicy obywatel polski zdeponować w granicznym urzędzie celnym, który wyda „kwit depozytowy”, wyszczególniając w nim kwoty i rodzaj zdeponowanych pieniędzy.

Zdeponowane pieniądze zagraniczne powinny być przez graniczny urząd celny, w możliwie naj-

krótszym terminie, a najdalej w przeciągu 24 godzin, przekazane do najbliższego oddziału Narodowego Banku Polskiego lub banku dewizowego przy równoczesnym powiadomieniu deponenta o skierowaniu depozytu do banku oznaczonego, na kwicie.

Wskazany oddział Narodowego Banku Polskiego lub banku dewizowego może skupić w całości lub w części przekazany mu depozyt w walutach obcych — na warunkach ustalonych przez Komisję Dewizową — lub też na żądanie deponenta przekazać tenże depozyt do warszawskiego oddziału Narodowego Banku Polskiego celem otwarcia deponentowi rachunku walutowego.

Wypłaty z rachunku walutowego będą mogły być dokonywane jedynie w złotych, po kursie ustalonym przez Komisję Dewizową dla poszczególnych walut obcych.

W przypadku skupu depozytu w całości, równowartość kupionych walut zostanie doręczona deponentowi za zwrotem wydanego mu przez graniczny urząd celny kwitu depozytowego.

Przy częściowym skupie walut zagranicznych, złożonych do depozytu, instytucja wymieniająca powinna deponentowi wydać nowy kwit depozytowy, wyszczególniając w nim rodzaj i kwoty niezrealizowanych pieniędzy zagranicznych.

6. **Przywóz przez cudzoziemców.** Pod pojęciem „cudzoziemca” w myśl przepisów art. 1 ust. (3) dekretu Prezydenta R. P. z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi, zmienionego dekretem Prezydenta R. P. z dnia 2 września 1939, rozumieć należy osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, przy czym przepis ten nie wiąże pojęcie cudzoziemca z kwestią obywatelstwa.

Z powyższego wynika, że obywatel polski, zamieszkały za granicą, jest cudzoziemcem w rozumieniu przepisów dewizowych, natomiast obywatel państwa obcego, zamieszkały w Polsce, nie powinien być uważany za cudzoziemca w zakresie stosowania tychże przepisów.

Z uwagi na specyficzne warunki, wytworzone na skutek działań wojennych, powracających do kraju obywateli polskich nie należy uważać za cudzoziemców w rozumieniu wspomnianego wyżej dekretu Prezydenta R. P.

Funkcjonariusze polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych powinni być traktowani na równi z cudzoziemcami.

Wwożone do kraju zagraniczne pieniądze papierowe powinien cudzoziemiec zgłosić granicznemu urzędowi celnemu, który na imiennym formularzu wystawi „zaświadczenie o przywozie pieniędzy”.

Cudzoziemiec uprawniony jest do korzystania z posiadanych pieniędzy jedynie drogą ich wymiany w Narodowym Banku Polskim lub w jednej z instytucji kredytowych, posiadających odpowiednie uprawnienia dewizowe.

Pozostałość niewymienionych przez cudzoziemca zagranicznych pieniędzy może być przez niego z powrotem z kraju wywieziona bez specjalnego zezwolenia w przeciagu 4 miesięcy od daty wystawienia zaświadczenia.

W razie przekroczenia tego terminu wywóz niewykorzystanych przez cudzoziemca zagranicznych pieniędzy może nastąpić po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Komisji Dewizowej, która przez odpowiednią adnotację na zaświadczeniu o przywozie pieniędzy może przedłużyć termin wywozu.

Zaświadczenie o przywozie pieniędzy uprawnia w zasadzie do wywozu bez osobnego zezwolenia tylko tych pieniędzy, które są wymienione w zaświadczeniu a nie ich równowartości. Np. jeżeli wystawione jest zaświadczenie na dolary to mogą być wywiezione dolary, a nie ich równowartość w innej walucie. Wywóz innych odcinków w tej samej walucie jest dopuszczalny.

Wywóz innych pieniędzy niż wymienionych w zaświadczeniu, jest dozwolony tylko wówczas, gdy na zaświadczeniu jest umieszczona adnotacja Narodowego Banku Polskiego lub banku dewizowego, stwierdzająca zamianę przywiezionych pieniędzy na inne środki płatnicze.

Uregulowanie ubezpieczeń rzeczowych i osobowych.

Dekret z dnia 3 stycznia 1947 r. o uregulowaniu ubezpieczeń rzeczowych i osobowych przewiduje konieczność uzyskania zezwolenia ze strony władzy nadzorczej, tj. ministra skarbu na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń rzeczowych i osobowych. Jest to ważne z punktu pobierania opłat stemplowych od koncesji a także z punktu obowiązywania dekretu o opłacie skarbowej z dnia 3 lutego 1947 r.

Postępowanie w przypadku zniszczenia piwa w browarze wskutek nieprzewidzianych okoliczności.

Zdarzają się przypadki, że piwo ulega zniszczeniu w browarze wskutek takich okoliczności, których przedsiębiorca przy zwykłej staranności nie mógł przewidzieć.

Braki piwa, które powstały w browarze, a które zostały stwierdzone przy badaniu zapasów piwa w porównaniu z prowadzonymi w browarze książkami, nie podlegają opodatkowaniu, jeśli zostanie udowodnione, że powstały z przyczyn, które nie uzasadniają żądania podatku. Władze akcyzowe mogą uznać braki piwa, powstałe z powodu protokólnie stwierdzonego zniszczenia, a ustalone w wyniku rewizji obrachunkowej zapasów piwa w browarze, za niepodlegające opodatkowaniu. Oczywiście uznanie strat piwa w tych przypadkach za nie podlegające opodatkowaniu następuje wówczas, gdy okaże się przy obrachunku, że stanowią one braki, przekraczające normę dopuszczalnych zaników, ustalonych dla danego browaru i jedynie w granicach faktycznych strat piwa, jakie powstały wskutek zaistnienia nieprzewidzianego wypadku.

Wyłączenie spod opodatkowania zniszczonego piwa na podstawie dochodzeń, niepołączonych z rewizją obrachunkową zapasów piwa w browarze jest niedopuszczalne.

Zbiórka wśród nabywców wyrobów P. M. S.

W sprawie zbiórki pieniężnej na Pomoc Zimową i Odbudowę Warszawy, organizowanej w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, wśród nabywców wyrobów P. M. S., przy sposobności kupna wódki — Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że jakiegokolwiek obciążenie ceny sprzedaży wyrobów P. M. S. w formie przymusowo pobieranych przy sprzedaży dodatków do ceny jest niedopuszczalne.

Natomiast mogą być pobierane datki ofiarowane dobrowolnie przez nabywców wódki, w wysokości ich swobodnego uznania.

Warunki tego rodzaju zbiórki lub sprzedaży znaczków na wspomniane lub podobne cele winny być ogłoszone w miejscu sprzedaży czytelnie i w sposób dla klienteli widoczny, przy czym omawiane datki nie mogą mieć charakteru dopłaty do cen wyrobów P. M. S.

Odprawa przywózowa mienia rewindykowanego

Do odprawy celnej mienia rewindykowanego potrzebne jest zaświadczenie wydane przez urzędy zagraniczne R. i P.

Z uwagi na to, że wskutek braku dostatecznie rozgałęzionej sieci zagranicznych placówek R. P., uzyskanie takiego zaświadczenia nie zawsze jest możliwe, a cała akcja rewindykacyjna została skoncentrowana w Biurze Rewindykacji i Odszkodowań Wojennych przy Centralnym Urzędzie Planowania, Ministerstwo Skarbu postanowiło uznać jako miarodajny dokument dla ustalenia przy odprawie celnej mienia rewindykowanego — zaświadczenie wydane przez centralę tego biura lub jedną z następujących jego zagranicznych delegatur:

1. Delegatura Biura Rewindykacji i Odszkodowań Wojennych na terenie Niemiec w Berlinie,
2. Polska Misja Restytucyjna w amerykańskiej strefie okupacyjnej w Niemczech (Hochst koło Frankfurtu),
3. Polska Misja Restytucyjna w brytyjskiej strefie okupacyjnej w Niemczech (Bad Salzufflen),
4. Polska Misja Restytucyjna we francuskiej strefie okupacyjnej (w Baden-Baden),
5. Delegat Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dla spraw rewindykacji w Czechosłowacji (Praga),
6. Delegatura Biura Rewindykacji i Odszkodowań Wojennych w Austrii (Wiedeń).

Zaświadczenie takie powinno zawierać ilość i rodzaj mienia rewindykowanego oraz wymienić osobę lub instytucję, do której należy zwracać z zagranicy mienie albo specyfikację ładunku zawierającą te dane.

Sprawozdawczość kosztów robocizny

Porównanie między preliminowaną roboczogodziną i rzeczywistą w kosztach robocizny bezpośrednio zużytej do produkcji daje nadwyżki bądź niedobory czasu zużytego. Badanie tego rodzaju sprawozdań tygodniowych prowadzi do odnajdywania przyczyn powstających niedociągnięć

oraz do prowadzenia odpowiedniej gospodarki pracą. Tego rodzaju sprawozdania muszą być pogrupowane według wydziałów wytwórczych oraz charakterystycznych czynności wytwórczych. Schemat takiego sprawozdania podaje poniższa tabela.

Robocizna bezpośrednia

Tygodniowy raport strat i zysków

Kierownik

Wydział

Koniec tygodnia

Czynność lub operacja	preliminarz		zużyto		Strata na jedn.	Zysk na jedn.	Uwagi
	jednost. rob. godz.	ogółem rob. godz.	jednost. rob. godz.	ogółem rob. godz.			

Sprawozdania dotyczące robocizny pośredniej, a więc tej, której nie da się odnieść bezpośrednio do produkcji, najlepiej jest wyrażać w stosunku procentowym do czasu robocizny bezpośrednio

wytwórczej, gdyż jest ona w wysokim stopniu zależna od jej wielkości i z nią związana. Raporty te tworzą się w sposób analogiczny jak dla robocizny bezpośrednio.

Robocizna pomocnicza

Tygodniowy raport strat i zysków.

Kierownik

Wydział

Koniec tygodnia

Nr konta kosztów	Rodzaj robocizny	Ilość ro- bocz. godz. produk- cyjnych	preliminarz		zużyto		strata	zysk	uwagi
			% rob. godz. prod.	całk. ilość rob. godz.	całk. ilość rob. godz.	% rob. godz. prod.			

W ten sposób ujęte tygodniowe sprawozdania zestawia się w miesięczne tabele wyrażone w war-

tościach pieniężnych dla wszystkich wydziałów przedsiębiorstwa łącznie.

inż. Jerzy Witowski.

Komunikaty i różne wiadomości

W Poznaniu spekulacji nie stwierdzono.

W dniu 4 czerwca br. odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, wielkie zebranie zorganizowane przez Izbę w porozumieniu z Państwową Centralą Handlową i Związkiem Gospodarczym Spółdzielni R. P. „Społem”, przy współudziale przedstawicieli partii politycznych i wszystkich zainteresowanych władz państwowych i samorządowych oraz czołowych zrzeszeń przemysłu i handlu oraz prasy. Zebraniu przewodniczył dyrektor Izby P.-H. dr St. Waschko.

Na konferencji zostały wygłoszone jako substrat do dyskusji 3 referaty, mianowicie w-dyr. Izby mgr. T. Wajchta n. t. „Zagadnienie drożyzny w sektorze prywatnym”, dyr. P. C. H. p. Gniatczyka n. t. „Polityka i technika dystrybucji Państwowej Centrali Handlowej” i nacz. wyd. „Społem” p. Łosia n. t. „Rola „Społem” w produkcji i dystrybucji”.

Po tych referatach przewodniczący ze swojej strony uzupełnił przeprowadzone w referatach zobrazowanie obecnego położenia na polu walki ze spekulacją. W trakcie dyskusji okazało się, co zostało stwierdzone ze strony Ochrony Skarbowej, że na terenie m. Poznania ani nie stwierdzono przekroczenia przez przedsiębiorstwa prywatne ustalonych przez Woj. Komisję Cennikową norm zysku, ani też nie stwierdzono ukrywania towarów w celach spekulacyjnych. Po dłuższej dyskusji na zakończenie przedstawiciele partii politycznych wyrazili pod adresem Izby P.-H. podziękowanie za zorganizowanie tej konferencji oraz uznanie za bezstronne i rzeczowe stanowisko, jakie w tej sprawie Izba zajmuje.

Nowe przepisy dla młynów.

Z dniem 30 maja br. weszło w życie rozporządzenie ministra aprowizacji z dnia 2 maja br., (Dz. U. poz. 193), w myśl którego najniższa dopusz-

czalna wysokość procentowa przemiału wynosi dla żyta — 90%, dla pszenicy — 80% z tym, że minister aprowizacji może zezwolić na przemiał procentowy niższy w określonych młynach i dla ściśle określonych celów, jak również określić uprawnionych do sprzedaży mąki pochodzącej z takiego przemiału. Rozkurz wraz z doczyszczaniem zboża nie może być wyższy niż 3% zboża przywiezionego do młyna. Wszelkie produkty uboczne pochodzące z przemiału, jak otręby, posład, łuski i inne odpadki, podlegają wraz z produktami głównymi przemiału wydaniu właścicielowi zboża oddanego do przemiału. Taryfę opłat za przemiał na cele zaopatrzenia reglamentowanego ustala minister aprowizacji. Młyny obowiązane są w pierwszej kolejności do przemiału zboża na zlecenie państwowych władz administracyjnych.

Młyny obowiązane są prowadzić specjalne księgi przemiału z uwidocznieniem:

- a) nazwiska i adresu osób lub przedsiębiorstw handlowych, które oddały zboże do przemiału;
- b) rodzaju zbóż i procentu przemiału;
- c) ilości zboża przyjętego do przemiału na cudzy rachunek oraz na zlecenie państwowych władz aprowizacyjnych;
- d) kwoty pobranych opłat przemiałowych;
- e) ilości wytworzonych produktów głównych i ubocznych.

W sprawie możliwości osiedleńczych na Ziemiach Odzyskanych.

Wrocławski Urząd Wojewódzki zgłosił zapotrzebowanie na osadników reflektujących na objęcie różnych zakładów handlowych, nadających się do uruchomienia na terenie woj. wrocławskiego.

Osoby zainteresowane zechcą się zgłosić do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, pokój 29 względnie do Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń Kupieckich w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 13, celem uzyskania bliższych informacji co do stanu i miejsca poszczególnych zakładów.

Zjazd wikliniarsko-koszykarski w Warszawie

Staraniem Polskiego Związku Plantatorów Wikliny i Ogólnopolskiego Zrzeszenia Przetwórców Wikliny i Wytwórców Obręczy w Poznaniu odbył się dnia 29 maja 47 r. w Warszawie w lokalu Centralnego Urzędu Planowania zjazd wikliniarsko-koszykarski.

W zjeździe tym brali udział przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Ziemi Odzyskanych, Centralnego Urzędu Planowania oraz delegaci sektorów państwowego, spółdzielczego i prywatnego zainteresowanych w produkcji i przetwórstwie wikliniarsko-koszykarskim.

Na zebraniu poruszano m. in. sprawę niesienia pomocy plantatorom wikliny przez stworzenie funduszy na walkę ze szkodnikami i dostarczenie niezbędnych nawozów sztucznych. Dalej o-

mawiano kwestię koordynacji prac nad należyтым rozwojem uprawy i przeróbki wikliny, przy czym i w tym wypadku niezbędna jest pomoc Państwa, celem doprowadzenia do porządku zaniedbanych plantacji i uruchomienia nieczynnych jeszcze zakładów przerobczych. Polska ma wszelkie dane, by stać się największym producentem i eksporterem wikliny i wyrobów koszykarskich w Europie. Po przyłączeniu Ziemi Zachodnich, zdolność produkcyjna Polski wzrosła dwukrotnie w porównaniu ze stanem przedwojennym.

Ujęcie prac nad odbudową wikliniarstwa w ramach planu, opracowanego przez ludzi, posiadających odpowiednie doświadczenie i wiedzę, może zapewnić realizację możliwości produkcyjnych Polski na tym odcinku w ciągu 2 — 3 lat.

Obecni na zjeździe eksporterzy wikliny wysunęli postulat prowadzenia jednolitej polityki w zakresie podaży na rynkach zagranicznych. Eksport wikliny jako półfabrykatu winien być popierany, po zapewnieniu odpowiedniej ilości wikliny dla rynku krajowego do celów koszykarskich. Jak wykazują szacunkowe obliczenia na r. 1947/48, produkcja wikliny pokryje w całości potrzeby rynku wewnętrznego, przy czym pozostanie poważna nadwyżka półfabrykatu na eksport.

Zagraniczne rynki odbiorcze wykazują duże zainteresowanie wikliną polską, tym więcej, że kraje, które przed wojną konkurowały z Polską w dostawach, z różnych powodów na razie nie są w stanie eksportować. Jedynie Argentyna dostarcza poważne ilości wikliny obsługując głównie rynek angielski.

Powinniśmy zatem wykorzystać tę pomyślną obecnie koniunkturę, by zdobyć na stałe zagraniczne rynki zbytu.

Unikać należy wszelkich posunięć, które by hamowały rozwój produkcji i eksportu wyrobów wikliniarsko-koszykarskich. Z tego też powodu zgromadzeni na zjeździe przedstawiciele wikliniarstwa polskiego wypowiedzieli się przeciwko tendencjom do monopolizowania produkcji i zbytu wikliny i dążeniom do upaństwowienia zakładów, mających zasługi w dotychczasowych pracach nad odbudową tego działu produkcji.

Należy zapewnić zakładom obecnie pracującym możliwość dalszej egzystencji i utrzymania programu przez nich nakreślonego.

Zjazd wikliniarski w Warszawie dostarczył dużo cennego materiału informacyjnego i przyczyni się niewątpliwie do dalszego uporządkowania tej gałęzi produkcji z korzyścią dla gospodarstwa narodowego.

Sprzedaż wyrobów hutniczych ze składów żelaza i stali.

W wyniku interwencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w Ministerstwie Przemysłu uzyskano z Centrali Żelaza i Stali w Katowicach następujące wyjaśnienia w sprawie sprzedaży wyrobów hutniczych:

Ze względu na małe przydziały oficjalne, winny zakłady przemysłowe zwrócić baczną uwagę na ilości, jakie znajdują się na składach oddziałów

Centrali Żelaza i Stali, (utrzymać ciągły kontakt z kierownikami składów i kierować *drobnymi indywidualnymi zamówieniami poświadczonymi przez izbę przemysłowo-handlową, lecz skontrolowanymi przez zrzeszenie branżowe.*

Na składach Głównych Centrali zasadniczo znajdują się gatunki drugie lub tzw. „wymiaru niechodliwe” zwalniane na konferencjach co miesiąc ok. 15-go na sprzedaż komercyjną, lecz z braku żelaza nadające się do przerobu i niebardzo odbiegające od I gatunku.

Sprzedaży dokonywać wolno tylko bezpośrednio konsumentom, a więc między innymi dla przemysłu prywatnego. Niedozwolona jest natomiast sprzedaż na rzecz składów prywatnych uznanych jak i nieuznanych.

Odnosnie reglamentacji stosuje się następujące zasady: sprzedaż wyrobów hutniczych do 1000 kg na rzecz jednego odbiorcy jest wolna od obowiązku udokumentowania, — dostawy jednak bez udokumentowania nie mogą być dla odbiorców materiału źródłem spekulacji oraz przestrzegać należy, by jeden z odbiorców nie nadużywał tego sposobu dla zaopatrywania się jednocześnie w kilku składach. Celem obejścia tej zasady nie można dzielić jednego zamówienia na kilka mniejszych, z których żadne nie przekracza 1000 kg.

Przy sprzedażach ponad 1000 kg obowiązuje odbiorców przedłożenie zlecenia zaopatrzonego opinią Izby Przemysłowo-Handlowej. Niezależnie od tej opinii zlecenie takie winno być przedłożone przed dostawą materiału właściwemu Oddziałowi Centrostali do wglądu i dodatkowej aprobaty.

Złom — Źródło nabycia.

Zarządzeniem ministra przemysłu i handlu z dnia 9. VIII. 46 została powołana Centrala Żelomu, Katowice, ul. Powstańców 50 w celu zbiórki i koordynacji zbiórki złomu. Zakup złomu może następować tylko za pośrednictwem tej Centrali.

Powyższe ustalenia nie są obecnie przestrzegane przez wiele przedsiębiorstw, które zakupują, zwłaszcza druzg żeliwny poza organizacją centrali z rąk prywatnych.

DR A. LEWANDOWSKI

FOTO
Recepty

Księgarnia Wł. Wilak
w Poznaniu

Departament Planowania zwraca uwagę na powyższy stan rzeczy i polecił, by zainteresowane zakłady przemysłowe zaopatrywały się w druzg żeliwny jedynie za pośrednictwem Centrali Żelomu.

Przydział szlifierek stołowych.

Przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne posiadające zapotrzebowanie na szlifiarki stołowe zgłoszą je odwrotnie w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31.

Zmiana w rozdziale przydziałów.

Departament Przemysłu Miejscowego zawiadomił Izbę Przemysłowo-Handlową pismem okólnym z dnia 7. V. 47, że z dniem 1. I. 1947 r. nastąpiła zmiana w dokonywaniu przydziałów produktów naftowych w tym kierunku, że z wyjątkiem parafiny i asfaltów, reglamentacja została zniesiona i każdy odbiorca ma prawo pokryć swoje uzasadnione zapotrzebowanie na produkty naftowe bezpośrednio w oddziałach Centrali Produktów Naftowych, z pominięciem jakichkolwiek rozdzielników względnie norm przydziałowych.

Rozdział parafiny i asfaltu nadal podlega Departamentowi Przemysłu Miejscowego, to też o przydział należy zachować dotychczasową drogę i formę składania zapotrzebowań.

Żarówki.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że dysponuje pewną ilością żarówek 500 wth. 220 volt. (Gwint typu „Goliat”).

Zainteresowane przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne okręgu izby poznańskiej zgłoszą odwrotnie swe zapotrzebowania w Izbie Przemysłowo-Handlowej, pokój nr 9.

Cena zł 50,—

JAK OBLICZAĆ PODATKI

DOCHODOWY
OD WYNAGRODZEN
OBROGOWY
DODATKI ZA ZWŁOKĘ
KOSZTY EGZEKUCYJNE
OPŁATY SKARBOWE
TERMINY PŁATNOŚCI

TABELE PODATKOWE
OBOWIAZUJĄCE OD R. 1947
OPRACOWAŁ:
MGR Z. MIELCARZEWICZ

POZNAŃ

1947

SKŁAD GŁÓWNY:
KSIĘGARNIA
ZDZISŁAW GUSTOWSKI
POZNAŃ, WIELKA 10

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

„ASTRA“
MASZYNY BIUROWE
 warsztaty naprawy
 Poznań, Gajowa 4, tel. 75-28
 (Przy Ogrodzie Zoologicznym)
 Naprawiamy maszyny
 biurowe, przerabiamy na
 polskie w krótkim czasie.

► **Fabryka Gilz i Kartonazy** ◀
„ZNICZ“

Poznań, ul. Kramarska 4 — Tel. 48-06

Polecamy:
 gilzy i bibułki papierosowe,
 segregatory, wszelkiego rodzaju
 kartony i wyroby papiernicze

HENRYK ŻAK

*Fabryka perfum, kosmetyków
 i mydeł toaletowych - POZNAŃ*

BIURKA

Krzeseła gięte, Meble szkolne
Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY
Przedstawicielstwa fabryczne
POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

Bilanse - Rewizje

Organizacja — Prowadzenie księgowości
 Udzielanie porad podatkowych

F. Nobik

zaprzyjęzony rzeczoznawca księgowości

Poznań, Długa 10 m. 22

inicjatywa prywatna — podstawa dobrobytu Polski
KUPCY I RZEMIEŚLNICY
 czytają jedyny niezależny
 dziennik Polaków — katolików

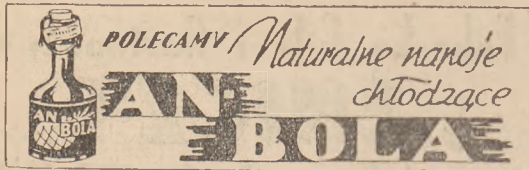
„SŁOWO Powszechne“

Miesięcznie z przesyłką 140 zł — Egz. 5 zł.
 Oddział Wielkopolski Redakcji i Admin.
 Poznań, ulica Poznańska 27a.

„CHEMERGON“

Fabryka chemiczno-farmaceutyczna
 Poznań, ul. Fabryczna 31 — Tel. 21-70

poleca ogólnie znanej jakości preparaty:
 Baby-Cream „Wanolan”
 pasta do zębów „Białyzab”
 cukierki Eu-Mint przeciw kaszlowi i chrypce

Księgarnia Wł. Wilak Poznań, Kantaka 10

Telefon 44-40

P.K.O. nr V-4085

poleca:

	cena
Akta Stanu Cywilnego — Dekret i przepisy związkowe	zł 120
Anhalt — Źródła postępu technicznego w kapitalizmie	220
Baliński — Gospodarka czynnikiem ludzkim	250
Barciński — Podstawowe zasady ekonomiki	120
Bigda — Towaroznawstwo w zakresie mat. odzieżowych	280
Bystron — Socjologia	450
Dylik — Geografia Ziem Odzyskanych opr.	700
Dietrich — Elementy polityki finansowej Polski współczesnej	200
Emmerson — Dwanaście zasad wydajności pracy	110
Górski — Wstęp do nauki prawa cywilnego	150
Górski — Zarys prawa zobowiązań	300
Hryniewiecki — Krótki zarys polskiego prawa o postępowaniu układowym	120
Howorka — Krótki zarys zobowiązań	120
Jonsik — Jak sporządzić testament	100
Judycki — Zagadnienie strukturalno-organizacyjne współczesnego gospodarstwa narodowego Polski	750
Górewicz B. i Rejs — Metodyka planowania w przemyśle	250
Kłapkowski — Handel roln. i podstawy organizacji I.	600
Kodeks handlowy (BTU)	300
Kodeks Postępowania Cywilnego (BTU)	90
Kodeks zobowiązań	300
Kodeks zobowiązań. Tekst, orzecznictwo opr. Świącicki	800
Kodeks Postępowania Niespornego	30
Kościółek — Organ. i technika pracy w biurach i urzędach	440
Krygier — Podstawy organizacji przedsiębiorstw przemysłowych	85
Kwiatkowski — Zarys gospodarczych dziejów świata	620
Lisiak — Ekonomia jednostkowa — Nauka o przedsiębiorstwie	970
Milobędzki — Ziemia Lubuska	25
Miszewski — Proces cywilny w zarysie I.	700
Mycielski — Polskie prawo polityczne (Konstytucja z 17. 3. 21 r.)	600
Peretiakowicz — Państwo współczesne	350
" — Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego	250
" — Wstęp do nauk prawnych wydanie VI	200
Perfecta Zasady księgowości przebitkowej	180
Prawo rodzinne (BTU)	200
Prawo małżeńskie majątkowe	50
Prawo opiekuńcze	50

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych	150
Prawo spadkowe	150
Rytel — Teoretyczne podstawy organizacji	230
Rzepecki — Bydgoskie zwyczaje handlowe	125
Reiss — Postępowanie karno-admin. i dyscyplinarne	400
Secomski — Podstawy polityki inwestycyjnej 1/3	600
Simmler i Wiśniowski — Towaroznawstwo organizacyjne	280
" — Towary spożywcze	370
Skalski — Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych	500
Skalski — Technika handlu hurtowego	180
Skibiński — Podręczny słownik techniczny dla handlu zagranicznego. Angielsko-polski i polsko-angielski opr.	1.600
Skowroński — Produkcja owoców a przetwórstwo owocowe	140
Strzelbicki — Prawidłowy zarząd domem	70
" — Przywileje pracownicze kobiet	50
Taylor — O istocie spółdzielczości	100
Taubwurcel — Arkusz rozliczeniowy kosztów i kalkulacja w przemyśle włókienniczym	450
Waschko — Incoterms 1936. Międzynarodowe prawidła wykładni formuł handlowych	100
Więckowski — Postępowanie nakazowe i upominawcze	120
Witowski — Administracja przedsiębiorstw	100
" — Gospodarka materiałowa	100
" — Organizacja zakupów i sprzedaży	100
" — Sprawozdawczość w przedsiębiorst.	100
" — Zasady organizacji pracy biurowej	100
" — Organizacja transportu fabrycznego	100
Trzcieniecki — Prawo pracy	85
Wisłocki — Prawo osobowe	100
Woliński — Akt oskarżenia	240
Zaleski — Istota i rozwój naukowej organizacji pracy	120
Zbichorski — Zasady organizacji i kierownictwa	110
Znamierowski — Elementarne wiadomości o państwie	200
" — Elita i demokracja	80
Zabiński — Rejestr handlowy	200
Cyprian — Fotografia małoobrazkowa	200
" — Fotografia praktyczna	w druku
Diels — Chemia organiczna	
Fayol — Administracja przedsiębiorstwa	
Gluck — Dekret o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. W. M. Gdańska	
Skalski — Jednolity plan kont przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w praktyce	
Taylor — Zarządzanie warsztatem wytwórczym	

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-82, 23-83, 23-86

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek 46 —
Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16
Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mestowa 38

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V-4085
Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł